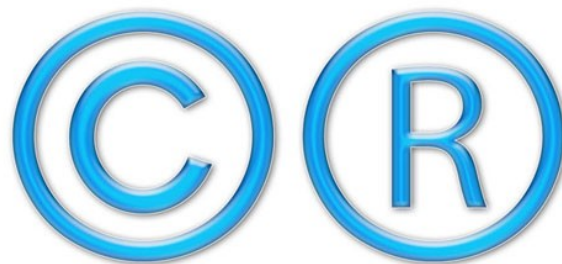

Plagiátorství

- plagiátorství jedním z problémů citační etiky, podoblasti etiky informační
- **Plagiátorství** – projev, který nevhodně či podvodně využívá již existující práci bez svolení či uvedení jejího autora.
- **Duševní vlastnictví** – nehmotný majetek produkovaný kognitivní činností, který získává svoji hodnotu díky vytvořené myšlence či souboru myšlenek
- **Antiplagiátorská politika** – opatření zveřejněná a prosazovaná organizací, která spravuje oblast záležitostí spojených s prevencí, detekcí a postihy za nedovolené napodobování a přejímání děl bez svolení či uvedení autora.

Proč je plagiátorství odsuzováno

- Krádež duševního vlastnictví
- Nedostatečně naplněný standard kreativity
- Porušení osobnostního a morálního práva předchozího autora
- Podvodné zkreslení autorství

Zdroj: <http://www.copyrightblog.com/>

Co je plagiátorství

Podvodné jednání – vydávání nepůvodního díla za vlastní výtvar

Zatající jednání - ukryvání nesprávných a nevhodných použití díla

VÝJIMKA: situace v nichž všeobecně přijímané hodnoty opovrhovány – např. pirátství a veřejně deklarované porušení copyrightu

Co je plagiátorství

- doslovné kopírování zveřejněného materiálu
- parafrázování bez uvedení zdroje materiálu
- kopírování domácího úkolu
- opsání odpovědí na otázky z testu
- vypracování úkol někým jiným (i na zakázku)
- i nezáměrné plagiátorství

Video University of Mississippi Libraries o plagiátorství:

http://www.olemiss.edu/depts/general_library/instruction/resources/plagiarism_ac_honest/plagiarism_academic_honesty_text.html

Co je plagiátorství

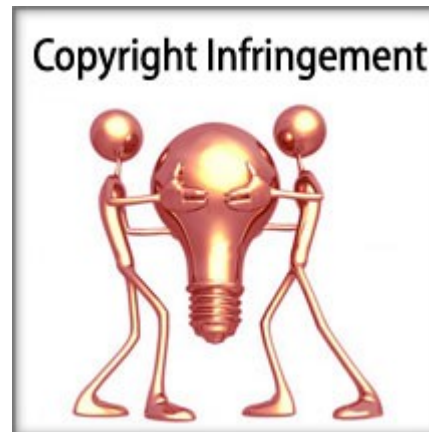
Dva typy plagiátorství:

1. Chybějící autorské zplnomocnění

Typicky krádež duševního vlastnictví nebo porušení autorského práva

připravuje vlastníka copyrightu o příjem

➤ Příklad: neautorizovaná distribuce hudby na webu

Zdroj:
http://www.safe-corp.biz/graphics/solutions/copyright_infringement.jpg

Co je plagiátorství

2. Chybějící doložení autorství

Zkopírování úryvků či celých děl bez uvedení jejich autora v citaci

- nejde o porušení copyrightu – vzácně se řeší před soudem
 - spíše než zákonů se týká kulturních zvyklostí (středověká Evropa copyright neuznávala).
-
- Př. 1 publikování anonymních básní z 19. st. jako svých vlastních
 - Př. 2 distribuce ilegálních pornografických materiálů jako vlastní produkce → ilegální materiál nemá copyright, přesto jde o plagiátorství

Co není plagiátorství

Situace, v nichž je opakování dřívějších projevů bez uvedení autorství akceptovatelné

Příklady:

- běžně opakované vtipy
- vžitá data historických událostí
- běžně známá fakta, běžná znalost (dostupné ve slovnících a encyklopediích) - základ znalostí společnosti vzdělaných lidí

TIP: empirické pravidlo – pokud je ta stejná informace opakovaná v pěti a více na sobě nezávislých zdrojích, lze ji považovat za běžnou znalost

ALE: znalost je běžná jen pro někoho, jen v dané odborné komunitě.

Vždy přemýšlejte nad publikem, kterému je dílo určeno!

Proč citovat

- část akademické poctivosti – čest k sobě, k vyučujícím
- ocenění osob, které původně na myšlenky přišly
- projev věrohodnosti myšlenek a podloženosti názorů
- citace jiných než vlastních vědeckých článků a učebnic označuje kvalitu a šíři výzkumu
- orientace vědců a čtenářů na další zdroje a informace

Jak se vyhnout plagiátorství

- Citujeme vše, co je duševním vlastnictvím – obrázky, grafy, zvukové a obrazové záznamy, sdělní z mailů a přednášek apod.
- Výjimka: běžná znalost
- Citace – označit uvozovkami a uvést bibliografickou referenci
- Parafráze – myšlenky z práce někoho jiného vyjádřené vlastními slovy – nutno uvést bibliografickou referenci
- Různé citační styly – ISO 690, APA, Chicago manual style, MLA atd.

Jak se vyhnout plagiátorství

- software pro správu citací (citační manažery):
- Zotero – volně dostupný z: <http://www.zotero.org/>
detaily viz heslo Zotero <http://nastroje.knihovna.cz/katalog-nastroju/citace-a-bookmarking/bibliograficke-managery>
- RefWorks (<http://www.refworks.com/>)
- EndNote – dostupný přes knihovnu:
(<http://ezdroje.muni.cz/prehled/zdroj.php?lang=cs&id=197>),
18. a 19. dubna mohou studenti navštívit praktickou lekci v knihovně
FF: (<http://knihovna.phil.muni.cz/informacni-vzdelavani#CitM>)
- software na tvorbu citací – Citace 2.0 <http://www.citace.com/generator.php>
- při psaní skupinového příspěvku, zprávy či projektu zkontrolujte pro jistotu dvakrát, že jsou uvedeny všechny citace

Antiplagiátorská politika

- Prosazuje akademickou poctivost
- Postihuje plagiátorství, včetně plagiátorství neporušujícího autorská práva
- **Antiplagiátorská politika Kabinetu knihovnictví** (Studijní předpisy na stránkách VIK):
 - jakákoliv úloha, obsahující plagiátorské materiály bude hodnocena známkou F, vztahující se na celý kurz. Postihy mohou být i tvrdší v závislosti na vážnosti přestupku

Antiplagiátorská politika

- Dr. Russel Williams z Floridské Státní Univerzity nabízí tyto rady pro vyvarování se neúmyslnému plagiátorství:
 1. pokud přebíráte z jakéhokoli zdroje materiál, který není váš a vkládáte ho do své práce, musíte poskytnout buď přiměřenou poznámku pod čarou, koncovou poznámku, vsuvku nebo bibliografickou referenci na zdrojový materiál
 2. každý materiál citovaný doslovně z jiného zdroje musí být uzavřen v uvozovkách a jeho zdroj označen tak, jak je zmíněno v 1)
 3. materiál nepřevzatý z textu doslovně, ale pouze parafrázovaný musí být také označen způsobem určeným v 1)

Antiplagiátorská politika KISKu:

http://kisk.phil.muni.cz/sites/default/files/soubory_v_textu/Antiplag_politika_KISK.pdf